

Arbeidsomstandigheden in de Thuiszorg

15 July 2013

Tekst: Jaap Waverijn

Arbeidsomstandigheden in de thuiszorg is een onderwerp wat onderbelicht is. Men praat in het algemeen gemakkelijk over arbo als onderwerp alsmede thuiszorg als onderwerp. Immers, vrijwel iedereen heeft er mee te maken. Zowel in privé situaties als in werksituatie.

De meeste ongelukken vinden plaats in en om de woning. Thuis dus. Gekookt water voor de thee, chloor en schoonmaakzijn in het kastje onder het aanrecht zijn zo maar een paar voorbeelden die iedereen herkent.

Veters strikken bij de kinderen, maar ook elke 2 weken het bedmatras omdraaien is een voorbeeld waarin, voornamelijk vele vrouwen, ervaren hoe zwaar het huishouden is. Kortom, alledaagse dingen die je dagelijks doet hebben te maken met omstandigheden, opletten cq aandacht, houding en gewicht. Heel vanzelfsprekend allemaal. Als we thuis werken letten we niet zo op, want het is niet anders en het werk moet toch gedaan worden. Alhoewel, een enkele huismoeder vraagt haar partner te helpen bij het keren van het matras. Want die zijn toch maar wat zwaar. Zéker als het een 2-persoonsmatras betreft.

Je hoeft geen hogere wiskunde gestudeerd te hebben om te bedenken dat werkers in de thuiszorg deze activiteiten dagelijks uitvoeren. En dan ook nog meerdere keren per dag. Als je in eigen huishouding onbetaald werk verricht is er geen haan die ergens over kraait. Zelfs geen preventiemedewerker of arbo-adviseur. In het gunstigste geval heeft men een EHBO-diploma gehaald. Helaas, toch gebeuren de meeste ongelukken in en om het huis.

In de werksituatie is het anders. Daar komt de Arboret om de hoek kijken. Uitgedragen door preventiemedewerkers of arbo-adviseurs. Ieder bedrijf en instelling met meer dan 25 medewerkers moet tenminste één preventiemedewerker cq. arbo-adviseur in dienst hebben. Dat is een medewerker die, als het goed is, geschoold is en een KIWA persoonscertificaat heeft. Dit persoonscertificaat staat borg voor kennisonderhoud.

Maar.. waar uw aandacht in dit artikel om gevraagd wordt zijn met name de arbeidsomstandigheden in de thuiszorg. In de thuiszorg worden cliënten natuurlijk ook gewassen, al dan niet op bed, aangekleed waarbij steunkousen en schoenen door de verzorgende worden aangetrokken. Het helpen bij toiletteren en toedienen van medicatie zijn ook zeer zorggerichte handelingen. Al deze handelingen hebben te maken met aandacht en alertheid alsmede verzorging, houding en gewicht. Ook het gewicht van de cliënt zelf speelt hierin een grote rol.

Ondergetekende heeft als arbo-adviseur beroepshalve de afgelopen anderhalf jaar veelvuldig cliënten bezocht om medewerkers in de zorg te adviseren bij hun werkzaamheden. De hulpvraag bleek veelal een roep om hulp. Hulp die veelal te laat wordt gevraagd omdat medewerkers in de thuiszorg niet zo

snel klagen. Men is ten eerste heel erg betrokken bij “hun” cliënten en ten tweede vraagt men niet zo snel om hulp omdat dit veelal, ten onrechte, als brevet van onvermogen wordt gezien. Doordat de overheid in haar zoektocht naar bezuiniging veel zaken déreguleert betekent dit dat ook veel cliënten die vroeger zouden worden opgenomen in een verzorgingsinstelling en/of verslavingsinstituut nu in hun eigen omgeving door thuiszorgmedewerkers worden geholpen i.p.v. gespecialiseerd personeel zoals b.v. psycholoog.

Het omgaan met cliënten die een CVA hebben gehad en cliënten met een verslaving die nu thuis dienen te blijven omdat opname in een instituut niet meer wordt vergoed vormen een grote aanslag op de geestelijke gesteldheid en inlevingsvermogen van een thuiszorgmedewerker die vroeger alleen aan huis kwam om te cliënt te verschonen, aankleden, etc.

De Arbowet schrijft van alles voor. Ook in thuiszorgsituaties. Ik durf te stellen dat als er nóg meer in de thuiszorg wordt bezuinigd het werk volgens de voorgeschreven arbowetregels en voorschriften niet langer toepasbaar zijn. Oorzaken?

Ik noem u: onvoldoende tijd (lees geld) voor het opleiden van thuiszorgmedewerkers in hóe om te gaan met agressie en geweld. Zowel door cliënten alsmede door hangjongeren, die thuiszorgmedewerkers lastigvallen en hun de toegang ontnemen door bijvoorbeeld in portiek van flatgebouw hun cliënt te bezoeken. Ongewenst gedrag. Het ontbreken van til en hulpmiddelen waardoor het bewegingsapparaat van de thuiszorgmedewerker wordt overbelast. Alleen daarom, dáárom verdienen thuiszorgmedewerkers groot respect. En niet eens alleen uit Arbo optiek. Natuurlijk zijn er oplossingen te vinden. Te denken valt hierbij aan “anders” bezuinigen. Anders verdelen zo u wilt.

En dan bedoel ik: als de overheid bezuinigd bij instellingen, voeg dan geld toe aan thuiszorginstellingen zodat deze hun medewerkers goed kunnen scholen en voorbereiden in hun verbreedt en nieuw werkgebied. Stel geld beschikbaar waarbij cliënten til en hulpmiddelen kunnen aanschaffen. Stel meer geld aan thuiszorgmedewerkers beschikbaar waardoor er bij cliënten in voorkomende gevallen met twee medewerkers naartoe kan worden gegaan.

Ondergetekende is als arbo-adviseur werkzaam bij een thuiszorginstituut waarbij men dit jaar gaat werken met 7 preventiemedewerkers. Door de communicatie bottom – up te gaan opzetten wordt beoogt éérder te worden geïnformeerd door medewerkers omtrent overvraging in werkomstandigheden. Door het meer transparant maken van problematiek en de aanpak op arbo gebied valt tevens te verwachten dat het ziekteverzuim zal dalen, in welk geval er een enorme kostenbesparing wordt gegenereerd. Arbo kán. Óók in de zorg. Alleen wel “anders” en op een voor zowel cliënt als medewerker verantwoorde manier.

Jaap Waverijn

Is werkzaam als gecertificeerd en register arbo- adviseur bij een Thuiszorginstelling. Als bestuurslid van de Beroepsvereniging Arbo Adviseurs (BvAA), en als voorzitter van het College van Arbo Deskundigen (KIWA) komt hij veelvuldig in aanraking met ‘ziek zijn’ in relatie tot arbeidsomstandigheden.

Redactie inPreventie

inPreventie

Website <http://www.inpreventie.nl> E-mail info@inpreventie.nl